

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av statistiklagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det i statistiklagen görs de ändringar som ikraftträdandet av dataskyddslagstiftningen förutsätter samt vissa terminologiska och tekniska korrigeringar. Det föreslås också att det i lagen tas in bestämmelser om fyra nya offentliga uppgifter som ska fogas till det företags- och arbetsställeregister som förvaltas av Statistikcentralen.

Lagen avses träda i kraft den 1 februari 2020.

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet i samarbete med Statistikcentralen. En del av ändringsförslagen baserar sig på regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om verkställigheten av landskapsreformen och om omorganisering av statens tillstånds-, styrnings- och tillsynsuppgifter (RP 14/2018 rd). I den propositionen ingick ett förslag till ändring av statistiklagen (lagförslag 51). Propositionen förföll i riksdagen våren 2019, och därför föreslås det att ändringarna görs genom denna proposition.

Utlåtanden om propositionen har begärts av justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet, Statistikcentralen, Dataombudsmannen, Olycksfallsförsäkringscentralen, Finlands Kommunförbund rf, Befolkningsregistercentralen, Patent- och registerstyrelsen, Institutet för hälsa och välfärd, Tullen, Naturresursinstitutet, Lantmäteriverket, Transport- och kommunikationsverket, Migrationsverket, Finlands miljöcentral, Meteorologiska institutet, Arbetshälsoinstitutet, trafikledsverket, Folkpensionsanstalten och Pensionsskyddscentralen.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Statistiklagen (280/2004) är en allmän lag om statens statistikväsen och den trädde i kraft 2004. Statistiklagen har ändrats fem gånger efter att den trädde i kraft. Genom den ändring som trädde i kraft 2013 (361/2013, RP 154/2012 rd) förenhetligades den nationella lagstiftningen om statistikföring med Europaparlamentets och rådets nya förordning om europeisk statistik och främjades möjligheterna för att i större omfattning kunna använda uppgifter som samlats in för statistiska ändamål i vetenskaplig forskning och togs det in bestämmelser om tiden för bevarande av uppgifter och om sätt och metoder för att lämna ut uppgifter. De andra ändringarna av statistiklagen har huvudsakligen varit av teknisk eller preciserande art.

Enligt bestämmelsen om lagens tillämpningsområde föreskrivs det i statistiklagen om de förfaringssätt och principer för insamling av uppgifter samt planering och framställning av statistik som ska tillämpas när statliga myndigheter framställer statistik. Enligt den paragrafen ska lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan *offentlighetslagen*, och personuppgiftslagen (523/1999) tillämpas som kompletterande bestämmelser till statistiklagen när det är fråga om insamling, utlämnande, skydd och övrig bearbetning av uppgifter vid statistikframställning. Det hänvisas till personuppgiftslagen även i andra bestämmelser i lagen. På grund av ändringarna i lagstiftningen om dataskyddet är bestämmelserna till denna del delvis föråldrade.

I statistiklagen används begreppet myndigheter som framställer statistik, men begreppet har inte definierats i lagen. Detta har i praktiken konstaterats leda till en del oklarheter i användningen av begreppet. Även en del andra behov av terminologiska ändringar i formuleringarna i lagen har noterats.

Sekretessbestämmelsen i fråga om uppgifter som lämnats ut för statistiska ändamål avviker från bestämmelserna i offentlighetslagen, till följd av vilket statistikmyndigheters rätt att lämna ut uppgifter som de samlat in för statistiska ändamål är begränsade. I viss mån har det konstaterats att det finns behov att lätta på sekretessen i bestämmelsen till den del de uppgifter som samlas in i övrigt är offentliga enligt offentlighetslagen.

3 Målsättning

Propositionen har som mål att förbättra systematiken i lagen och korrigera lagens terminologi. Ge-nom förslaget förtydligas lagstiftningen om statistikföringen med beaktande av de ändringar som skett i dataskyddslagstiftningen.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Beaktande av ändringarna i dataskyddslagstiftningen

I propositionen föreslås det att lagens hänvisningar till den upphävda personuppgiftslagen stryks och att det i lagen tas in hänvisningar till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (nedan *den allmänna dataskyddsförordningen*) och till dataskyddslagen (1050/2018). Den allmänna dataskyddsförordningen trädde i kraft den 24 maj 2016. Den har efter en övergångsperiod tillämpats nationellt från och med den 25 maj 2018. Förordningen är till alla delar förpliktande och den tillämpas som sådan i alla medlemsstater.

Syftet med den allmänna dataskyddsförordningen är att harmonisera olika praxis i fråga om dataskydd i medlemsländerna och att stärka självbestämmanderätten för de registrerade. Förordningen ger dock nationellt handlingsutrymme i likhet med ett direktiv. Medlemsstaterna får inom ramen för förordningens handlingsutrymme utfärda nationell lagstiftning som preciserar förordningen. Den nationella dataskyddslagen, som kompletterar förordningen, trädde i kraft den 1 januari 2019. Samtidigt upphävdes personuppgiftslagen.

Den allmänna dataskyddsförordningen ska enligt artikel 2 i den tillämpas på sådan behandling av personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg samt på annan behandling än automatisk av personuppgifter som ingår i eller kommer att ingå i ett register. Med personuppgift avses enligt artikel 4 i förordningen varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person, dvs. registrerad.

Den allmänna dataskyddsförordningen ska tillämpas när personuppgifter behandlas för statistiska ändamål. Med statistiska ändamål avses enligt skälen till den allmänna dataskyddsförordningen varje åtgärd som vidtas för den insamling och behandling av personuppgifter som är nödvändig för statistiska undersökningar eller för framställning av statistiska resultat. Ett statistiskt ändamål innebär att resultatet av behandlingen för statistiska ändamål inte består av personuppgifter, utan av aggregerade personuppgifter, och att resultatet eller uppgifterna inte används till stöd för åtgärder eller beslut som avser en särskild fysisk person.

Grunden för behandling för statistiska ändamål följer i princip direkt av artikel 6 i den allmänna dataskyddsförordningen. I den nationella dataskyddslagen preciseras den i den allmänna dataskyddsförordningen avsedda lagliga behandlingen av uppgifter i 4 § 3 punkten, enligt vilken det är möjligt att behandla personuppgifter för statistiska ändamål. I 6 § 7 punkten i dataskyddslagen föreskrivs det dessutom om behandling av särskilda kategorier av personuppgifter för statistiska ändamål.

Statistikväsendet styrs kraftigt av Europeiska unionens lagstiftning. Den viktigaste rättsakt som styr statistikframställningen är Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 om

europaisk statistik. Datainnehållet i statistik bestäms i regel enligt Europaparlamentets och rådets statistikspecifika förordningar och de förordningar av kommissionen som kompletterar dem.

Statistikcentralen, Institutet för hälsa och välfärd, Naturresursinstitutet och Tullen är i 2 § 2 mom. i statistiklagen definierade statistikmyndigheter, som enligt lag har till uppgift att framställa statistik och som samlar in uppgifter på grundval av uppgiftsskyldighet i första hand för statistiska ändamål. Alla andra statliga myndigheter som omfattas av statistiklagens tillämpningsområde framställer statistik antingen utifrån material som samlats in för annat ändamål (administrativt material) eller utifrån material som samlats in på frivillig basis.

Statistikcentralen har enligt 2 § i lagen om statistikcentralen (48/1992) till uppgift att utarbeta statistik och göra utredningar som gäller samhällsförhållandena samt att sörja för det allmänna utvecklandet av statens statistikväsen i samarbete med övriga statliga myndigheter. Vid framställningen av statistik ska principerna i statistiklagen iakttas. I 1 § i statistiklagen föreskrivs det om de förfaringsätt och principer för insamling av uppgifter samt planering och framställning av statistik som ska tillämpas när statliga myndigheter framställer statistik. Enligt 2 § i statistiklagen ska statens statistikväsen sörja för att statistik över samhällsförhållandena och deras utveckling framställs för allmänt bruk. Statistikcentralen är allmän myndighet inom statens statistikväsen. Enligt 3 § i statistiklagen är lagens syfte att säkerställa tillgången till tillförlitliga statistiska uppgifter som behövs för beslutsfattandet och planeringen i samhället. Bestämmelser om Statistikcentralens rätt att samla in personuppgifter finns i 15 § i statistiklagen.

Statistikmyndigheten får med stöd av 23 § i statistiklagen vid vite förelägga den uppgiftsskyldige att lämna uppgifterna. En uppgiftsskyldig kan dessutom enligt 25 § i statistiklagen dömas till böter, om den uppgiftsskyldige uppsåtligt försummar att lämna uppgifter eller lämnar oriktiga uppgifter eller meddelanden vid insamlingen av statistiska uppgifter. När Statistikcentralen samlar in uppgifter med stöd av uppgiftsskyldigheten är grunden för behandling av personuppgifter artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen, där det anges att behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige.

Statistikcentralen framställer dessutom statistik vars framställning i regel styrs av Europaparlamentets och rådets förordningar och den nationella statistiklagen, men där uppgiftslämnarna inte är uppgiftsskyldiga. I fråga om sådan statistik är behandlingsgrunden artikel 6.1 e i den allmänna dataskyddsförordningen, där det anges att behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning.

Bestämmelser om den registrerades rättigheter finns i artiklarna 12–22 i den allmänna dataskyddsförordningen. Den registrerade har rätt att få ta del av de uppgifter som samlats in om honom eller henne. Den registrerade har rätt att kräva att felaktiga uppgifter som rör honom eller henne rättas samt rätt att se till att uppgifter som rör honom eller henne raderas i registret. Den registrerade har under vissa förutsättningar rätt att överföra uppgifter från en personuppgiftsansvarig till en annan samt rätt att göra invändningar mot att uppgifterna används för t.ex. profilering. Av förordningen följer direkt vissa begränsningar i den registrerades rättigheter.

Om personuppgifter behandlas för statistiska ändamål ger artikel 89.2 i den allmänna dataskyddsförordningen medlemsstaterna möjlighet att genom den nationella lagstiftningen föreskriva om undantag från vissa av den registrerades rättigheter (artiklarna 15, 16, 18 och 21). Till dessa delar har bestämmelserna i 27 § i den tidigare personuppgiftslagen till stor del bibehållits

genom de undantag som föreskrivs i den nationella dataskyddslagen. De nu gällande bestämmelserna om dataskydd och de undantag som föreskrivits i fråga om uppgifter som behandlas för statistiska ändamål ska anses vara tillräckliga, och således föreslås det att det i statistiklagen inte föreskrivs om några andra undantag från den allmänna dataskyddsförordningen.

Offentligheten för uppgifter som beskriver statliga affärsverks ekonomi i statistisk verksamhet

I propositionen föreslås det att förteckningen i 12 § i statistiklagen kompletteras med statliga affärsverk, och att 24 § 1 mom. 16 punkten i offentlighetslagen inte i fortsättningen ska tillämpas på dem när uppgifterna har överlämnats till en myndighet som framställer statistik. Uppgifter som samlats in för statistiska ändamål är sekretessbelagda enligt 24 § 1 mom. 16 punkten i offentlighetslagen. Sekretessen i fråga om uppgifter som samlats in för statistiska ändamål tillämpas dock inte för närvarande på uppgifter som en myndighet som framställer statistik förfogar över och som beskriver statliga och kommunala myndigheter, deras verksamhet och uppgifter samt produktionen av offentlig service. Syftet med undantaget har ursprungligen varit att minska kommunernas börda att lämna uppgifter.

Offentligheten enligt 12 § i statistiklagen är snävare än offentlighetslagens tillämpningsområde. När uppgifter i nationalräkenskaperna offentliggörs måste uppgifter om statliga affärsverk hemlighållas, eftersom de inte har definierats som offentliga uppgifter i 12 § i statistiklagen. Ändringen utvidgar inte offentligheten för affärsverkens uppgifter, eftersom dessa uppgifter är offentliga enligt offentlighetslagen även innan de lämnas ut för statistiska ändamål.

Offentliga uppgifter i företags- och arbetsställeregistret

I propositionen föreslås det att fyra nya offentliga uppgifter fogas till statistiklagens 18 §, där det föreskrivs om det statistiska företags- och arbetsställeregister som förvaltas av Statistikcentralen. I paragrafen beskrivs vilka uppgifter om näringsidkare, yrkesutövare, sammanslutningar och stiftelser som är offentliga. De nya uppgifter som ska fogas till bestämmelsen och behandlas som offentliga är företagsenhet, uppgift om tillväxtföretag, sektorindelning och LEI-kod. Genom de nya uppgifterna förbättras informationstjänsten i fråga om företags- och arbetsställeregistret och ökar effektiviteten i fråga om uppgifter som samlats in med samhällets medel.

Sekretessen för uppgifter som samlats in för statistiska ändamål tillämpas inte på de uppgifter om företag och sammanslutningar som nämns i 18 § i statistiklagen. Statistikcentralen förvaltar med tanke på informationstjänsten ett företags- och arbetsställeregister och ett register över offentliga sammanslutningar utifrån material som samlats in för statistiska ändamål. Informationskällorna för företagsregistret utgörs av flera administrativa material samt egna förfrågningar direkt till företagen. Företagsregistret innehåller alla företag, sammanslutningar och privata näringsidkare som är mervärdesskattskyldiga för sin affärsverksamhet eller fungerar som arbetsgivare. Servicedatabasen för registret över offentliga sammanslutningar innehåller alla statliga ämbetsverk, kommuner och samkommuner. Uppgifter i företagsregistret är bl.a. företagens adresser, branscher, personalens och omsättningens storleksklasser, datum när verksamheten inlemts och uppgift om importör/exportör. Uppgifter kan erhållas både på företags- och arbetsställenivå.

Övriga förslag

Förslaget innehåller dessutom tekniska och terminologiska ändringsförslag samt uppdatering av laghänvisningar.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

De föreslagna ändringarna är huvudsakligen av teknisk natur och har inga ekonomiska konsekvenser för Statistikcentralens eller andra aktörers verksamhet. De konsekvenser som hör samman med reformen av dataskyddslagstiftningen är en direkt följd av den allmänna dataskyddsförordningen, och de undantag som gäller uppgifter som behandlas för statistiska ändamål har det föreskrivits om redan tidigare genom den godkända nationella dataskyddslagen.

I och med den föreslagna ändringen av 12 § är det i fortsättningen möjligt att offentliggöra uppgifter om statliga affärsverk i samband med makrostatistik, även när uppgifterna har överlämnats för statistiska ändamål till en myndighet som framställer statistik. Ändringen inverkar på offentliggörandet av statistik om nationalräkenskaperna och andra statistiska uppgifter om den offentliga sektorn och förbättrar makrostatistikens detaljnivå.

Bestämmelserna om de nya uppgifter som ska ingå i företagsregistret och som är offentliga förbättrar Statistikcentralens möjligheter att erbjuda dessa uppgifter för allmänt bruk för tillgodosende av det samhälleliga informationsbehovet. För närvarande innehåller företagsregistret inte uppgifter om i Finland verkamma företagshelheter per enskilt företag (företagsenhet), företagens tillväxtindikator (uppgift om tillväxtföretag), den indelning av enheter som används inom nationalräkenskaperna (sektorindelning) och inte LEI-kod. Det finns stor efterfrågan på sådana uppgifter, men de nämnda parametrarna hör inte till företagsregistrets offentliga uppgifter, varvid Statistikcentralen inte har kunnat erbjuda dessa uppgifter till nytta för samhället.

5 Remissvar

Ett utkast till regeringens proposition skickades på remiss den 27 augusti 2019 och remisstiden gick ut den 30 september 2019. Utlåtande lämnades av justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet, kommunikationsministeriet, Statistikcentralen, Dataombudsmannen, Olycksfallsförsäkringscentralen, Finlands Kommunförbund rf, Befolkningsregistercentralen, Institutet för hälsa och välfärd, Naturresursinstitutet, Lantmäteriverket, Transport- och kommunikationsverket och Meteorologiska institutet.

Preciseringen av statistiklagen understöddes allmänt i utlåtandena, men det framfördes även att utvidgning av rätten att få uppgifter och förbättrade möjligheter att utnyttja uppgifterna bör bedömas närmare i framtiden. Remissinstanserna ansåg det vara bra att fyra nya offentliga uppgifter fogas till 18 §.

Med anledning av utlåtandena preciserades propositionen särskilt i fråga om motiveringen för tillämpningen av den allmänna dataskyddsförordningen. Utifrån det som framfördes i utlåtandena slopades i 10 a § hänvisningen till den allmänna dataskyddsförordningen, och motiveringen till paragrafen preciserades. Det föreslagna upphävandet av 12 § 2 mom. ströks i propositionen. Också hänvisningen till affärsverk preciserades i 12 §.

Till den del de föreslagna ändringarna enbart har gällt rättelse av formuleringen (t.ex. 17 §) och inga innehållsmässiga ändringar har gjorts i paragraferna, har det inte heller i innehållsmässigt hänseende varit möjligt att precisera motiveringen till de gällande paragraferna i samband med denna proposition.

6 Specialmotivering

1 §. Lagens tillämpningsområde. I 1 § 2 mom. i statistiklagen hänvisas det till den upphävda personuppgiftslagen. Det föreslås att paragrafen ändras så att det i 2 mom. tas in en hänvisning till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), till dataskyddslagen och till offentlighetslagen. Den nämnda lagstiftningen ska tillämpas i statistisk verksamhet på behandling av uppgifter till den del något annat inte föreskrivs i denna lag eller i någon annan lag.

I 31 § 2 mom. i dataskyddslagen föreskrivs det om undantag från vissa av den registrerades rättigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen och om förutsättningarna för sådana undantag i samband med statistikföring. Dataskyddslagens bestämmelse om möjligheten till undantag har utfärdats med stöd av artikel 89.2 i den allmänna dataskyddsförordningen.

I 31 § 2 mom. i dataskyddslagen föreskrivs det om de skyddsåtgärder som ska iakttas för att undantag ska kunna göras från den registrerades rättigheter enligt artiklarna 15, 16, 18 och 21 i den allmänna dataskyddsförordningen när personuppgifter behandlas för statistiska ändamål. I 1 punkten i det momentet föreskrivs det i överensstämmelse med 15 § 1 punkten i personuppgiftslagen att undantag får göras om statistiken inte kan tas fram eller det informationsbehov som ligger till grund för den inte kan tillgodoses utan att personuppgifter behandlas. I momentets 2 punkt förutsätts det att framtagandet av statistiken har en saklig anknytning till den personuppgiftsansvariges verksamhet. I momentets 3 punkt förutsätts det att uppgifter inte lämnas ut eller görs tillgängliga på ett sådant sätt att de kan hänföras till någon bestämd person, om inte uppgifterna lämnas ut för officiell statistik.

Möjligheterna till undantag har motiverats med ändamålet med statistikföring och med att ingreppet i integritetsskyddet är litet samt med de tilläggsvillkor som i stor utsträckning motsvarar villkoren i 15 § i personuppgiftslagen. Undantag får göras vid behov.

Enligt 31 § 3 mom. i dataskyddslagen får undantag från den registrerades rättigheter göras också när uppgifter som hör till sådana särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9 i den allmänna dataskyddsförordningen behandlas för vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål. Förutsättningen för undantag är då utöver de ovannämnda åtgärderna även en skyldighet att utföra en konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35 i den allmänna dataskyddsförordningen. Genom denna förutsättning betonas den personuppgiftsansvariges planeringsskyldighet.

De skyddsåtgärder som förutsätts är inte behövliga om man vid behandlingen av personuppgifter inte gör undantag från den registrerades rättigheter enligt artiklarna 15, 16 och 18. Den registrerades rättigheter begränsas i artiklarna 14.5 b, 17.3 d och 21.6 i den allmänna dataskyddsförordningen. Eftersom den allmänna dataskyddsförordningen är direkt tillämplig lagstiftning är det möjligt att göra undantag från den registrerades rättigheter i enlighet med de ovannämnda bestämmelserna i förordningen direkt med stöd av förordningen.

När undantag från den registrerades rättigheter i fråga om uppgifter som samlats in för statistiska ändamål bedöms ska utgångspunkten i 4 § i statistiklagen beaktas. Enligt den paragrafen ska uppgifter i första hand samlas in från material som uppkommit vid ett administrativt förfarande. Den registrerade har i princip möjlighet att granska sina uppgifter hos den myndighet som lämnat uppgifterna till statistikmyndigheten för statistiska ändamål. Även utgångspunkten i lagens 5 §, enligt vilken uppgifterna ska lagras utan identifikationsuppgifter, om inte det finns särskilda

skäl till att samla in identifikationsuppgifter, begränsar statistikmyndighetens verksamhet i fråga om uppgiftsmaterial som innehåller personuppgifter.

2 §. *Statens statistikväsen och myndigheter som framställer statistik.* I statistiklagen används termerna *statistikmyndigheter, myndigheter som framställer statistik och övriga myndigheter som framställer statistik*. Myndigheter som framställer statistik har dock inte definierats i 2 § i lagen, vilket är anledningen till att användningen av dessa definitioner har lett till vissa oklarheter. I 2 § föreslås en ändring genom vilken även myndigheter som framställer statistik definieras och den i lagens andra paragrafer använda definitionen *statistikmyndigheter och övriga myndigheter som framställer statistik* ersätts med definitionen i fråga. Ändringen är lagteknisk och syftar till att göra lagen mer konsekvent.

10 a §. *Tid för bevarande av uppgifter.* Det föreslås att paragrafen ändras så att *myndigheter som framställer statistik* används som term. Ändringen är av teknisk natur och genom den korrigeras paragrafens tillämpningsområde så att det gäller alla i 2 § definierade myndigheter som framställer statistik.

I paragrafen föreslås det att hänvisningen till den upphävda personuppgiftslagen stryks såsom föråldrad. Vid bedömningen av om det är nödvändigt att bevara uppgifterna ska bestämmelserna i den allmänna dataskyddsförordningen tillämpas utan någon särskild hänvisning till förordningen. När nödvändigheten av att bevara uppgifterna bedöms ska således den s.k. principen om uppgiftsminimering enligt artikel 5.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen särskilt beaktas.

I paragrafen föreslås det också att stavningen av arkivverket korrigeras såsom teknisk ändring.

I paragrafen föreslås inga innehållsmässiga ändringar i fråga om bestämmelserna om bevarandet av uppgifter. Enligt artikel 5.1 e i den allmänna dataskyddsförordningen får personuppgifter inte förvaras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under en längre tid än vad som är nödvändigt för de ändamål för vilka personuppgifterna behandlas. Personuppgifter får lagras under längre perioder i den mån som personuppgifterna enbart behandlas för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1, under förutsättning att de lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder som krävs enligt denna förordning genomförs för att säkerställa den registrerades rättigheter och friheter (lagringsminimering). Bestämmelser om säkerhet i samband med behandling av personuppgifter finns i artikel 32 i förordningen.

Enligt 3 § i statistiklagen är syftet med lagen att främja användningen av uppgifter som insamlats för statistiska ändamål för vetenskaplig forskning och statistiska utredningar av samhällsförhållandena. Enligt 13 § i statistiklagen får uppgifter som samlats in för statistiska ändamål genom beslut av statistikmyndigheten lämnas ut för vetenskaplig forskning och statistiska utredningar som gäller samhällsförhållandena.

Det uppgiftsmaterial (administrativt material, registermaterial och datainsamlingsmaterial) som Statistikcentralen samlat in för statistiska ändamål har lagrats i ett datalager, från vilket dataheter produceras för informationstjänsten och forskartjänsten. När det gäller företagsuppgifter och den offentliga sektorns uppgifter lagras uppgifterna i identifierbar form i datalagret. I personuppgifterna har personbeteckningen ersatts med ett personnummer för att förhindra identifiering av en enskild person.

Statistikcentralen har byggt upp en pseudonymiseringstjänst i anslutning till mottagandet av datamaterial. Persondatalagret håller på att reformeras och i fortsättningen ska uppgiftsmaterial pseudonymiseras i samband med att det tas emot. Uppgifterna överförs till det nya datalagret material för material. Behandlingen av alla uppgifter (inkl. personuppgifter) begränsas genom åtkomsträttigheter som baserar sig på personens roll i ett uppdrag och vilkas behövlighet ska bedömas regelbundet. Behandlingen av uppgifterna övervakas också med hjälp av logguppgifter.

Även Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 om europeisk statistik har som ett syfte att användningen inom vetenskaplig forskning av uppgifter som samlats in för statistiska ändamål ska förbättras. I skäl 26 i ingressen till förordningen anges det att ”forskarvärlden bör få bättre möjligheter att ta del av konfidentiella uppgifter som används för utveckling, framställning och spridning av europeisk statistik, för analys av intresse för den vetenskapliga utvecklingen i Europa. Forskarnas tillgång till konfidentiella uppgifter i vetenskapligt syfte bör därför förbättras utan att man äventyrar den höga skyddsnivå som krävs för konfidentiella statistiska uppgifter.”

Riksarkivet har dessutom beslutat att Statistikcentralens statistiska material i digital form ska förvaras varaktigt. Vid bedömningen av det bestående förvaringsvärdet för Statistikcentralens material inom statistikproduktionen har man beaktat betydelsen av Statistikcentralens samhällsliga uppdrag och uppdragets verkningar på många områden, uppgifternas unika karaktär och framtida användningsmöjligheter samt dokumentens och uppgifternas informationsvärde, dvs. betydelse som material som allmänt dokumenterar samhället, samhällsprocesser och samhällsfenomenen.

12 §. Sekretessbelagda och offentliga uppgifter. Det föreslås att det i 1 mom. läggs till statliga affärsverk, i fråga om vilka 24 § 1 mom. 16 punkten i offentlighetslagen för närvarande inte tillämpas på uppgifter som de myndigheter som framställer statistik förfogar över. Genom ändringen möjliggörs offentligheten för statliga affärsverks uppgifter även när en statistikmyndighet förfogar över dem. Samtidigt föreslås det att den ottydliga formuleringen i paragrafen korrigeras.

14 §. Statistikcentralens rätt att samla in uppgifter med stöd av uppgiftsskyldighet. Enligt 14 § 4 mom. i statistiklagen är Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto – Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund r.y. uppgiftsskyldig. Namnet på Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto – Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund r.y. ändrades vid ingången av 2016 till Olycksfallsförsäkringscentralen, och därför föreslås det att namnet korrigeras i bestämmelsen. Samtidigt föreslås det att stavningen av Statistikcentralen korrigeras. Ändringarna är av teknisk natur.

17 §. Användning av uppgiftsmaterial. Det föreslås att stavningen av Statistikcentralen korrigeras. Ändringen är av teknisk natur.

18 §. Offentlighet i fråga om uppgifter om företag och sammanslutningar. I paragrafen föreskrivs det om det företags- och arbetsställeregister som förvaltas av Statistikcentralen. I 1 mom. föreskrivs det om offentliga uppgifter i fråga om näringsidkare, yrkesutövare, sammanslutningar och stiftelser och i 2 mom. om offentliga uppgifter i fråga om verksamhetsställen.

Det föreslås att det till 1 mom. 1 punkten fogas följande fyra nya offentliga uppgifter: företagsenhet, uppgift om tillväxtföretag, sektorindelning och LEI-kod. Genom de nya uppgifterna förbättras kundservicen i fråga om företags- och arbetsställeregistret och ökar användbarheten och effektiviteten i fråga om uppgifter som samlats in med samhällets medel.

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 177/2008 om inrättande av en gemensam ram för företagsregister för statistiska ändamål och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 2186/93, nedan *EU:s förordning om företagsregister*, ska företagsstatistik framställas i enlighet med begreppet företagsenhet. Statistikcentralen har infört begreppet företagsenhet i företagsregistret och all relevant företagsstatistik från och med ingången av 2018. Efter införandet ska det genom informationstjänsten för företagsregistret vara möjligt att tillhandahålla kunderna uppgifter som baserar sig på företagsenheten. Företagsenhetens nummer, namn, enhetsförhållanden (den rättsliga enhetens funktionella helhet), omsättningens storleksklass, antalet anställda samt enhetens storlek och bransch bör vara offentliga uppgifter.

Införandet av en begreppet företagsenhet enligt EU-förordningen orsakar ett tidsserieavbrott i många företagsstatistiker och innebär problem för många forskningsprojekt. Genom att uppgifterna om företagsenheter blir offentliga blir det lättare att utvärdera konsekvenserna av ändringar samtidigt som informationen blir mera transparent för forskare och andra som använder materialet.

Uppgifter om tillväxtföretag kan användas som en aktuell indikator för beskrivning av företagsverksamhetens utveckling, inklusive tillväxtpotential och möjlighet att nya arbetsplatser skapas. Uppgifter om tillväxtföretag ingår också i Europeiska unionens EU2020-strategi i delområdet innovation (Innovation Union), och informationen kan användas för riktade politiska åtgärder samt för uppföljning av beslut. Definitionen av begreppet tillväxtföretag utvecklas internationellt inom ramen för EU och OECD. Som tillväxtföretag definieras för närvarande företag som i början av tillväxtperioden har minst tio anställda och vars personal under de följande tre åren i genomsnitt växer med över 20 procent på årsnivå. En definition av begreppet tillväxtföretag och utifrån den framställd statistik ingår också i EU:s ramförordning om integrerad företagsstatistik (FRIBS), som enligt planerna ska träda i kraft vid ingången av 2021.

Det är skäl att i statistiklagen också nämna uppgifter om tillväxtföretag för att Statistikcentralen ska ha ett tydligt mandat att sammanställa uppgifterna med andra identifierbara enhetsuppgifter.

Genom att de offentliga uppgifterna om företag utökas med uppgifter om tillväxtföretag blir det möjligt att distribuera uppgifterna i samband med annan offentlig statistik, och dessutom underlättas utnyttjandet av uppgifterna inte bara för statistik utan också för forskningsverksamhet, samtidigt som företagsregistrets informationstjänst förbättras.

Sektorindelningen är en grundläggande klassificering som tillämpas inom ekonomisk och samhälllig statistik. Den används för indelning av beslutsfattande enheter i klasser med liknande verksamhet, finansieringssätt, ägartyp och juridisk form. De sektorer som bildas på detta sätt (företag, offentliga sammanslutningar, hushåll osv.) är tillräckligt likartade i sitt ekonomiska beteende med tanke på uppföljning och analys av samhällsekonomin.

I sektorindelningen indelas enheterna i olika sektorer utifrån ägarförhållanden, verksamhets syfte och finansieringssätt. I näringsgrensindelningen grupperas enheterna däremot efter huvudnäringen, oberoende av ägarförhållanden eller verksamhetssyfte. Till exempel klassificeras alla enheter som producerar utbildningstjänster i samma näringsgren. I sektorindelningen grupperas de däremot efter ägandeförhållandet, juridisk form eller verksamhetsart i icke-finansiella företag, offentliga sektorn och hushållens icke-vinstsyftande organisationer. En enhet som hör till en sektor kan emellertid bedriva verksamhet inom flera näringsgrenar. Exempelvis i en kommun finns det enheter inom offentlig förvaltning, utbildning samt hälso- och socialvårdstjänster.

Sektornivån utgör en viktig summanivå mellan ekonomiska enheter och hela samhällsekonomin då man beskriver företagens, de offentliga sammanslutningarnas och hushållens produktion, inkomstbildning, omfördelning av inkomster, förmögenhetsbildning samt deras finansiella struktur och utveckling. Även uppföljningen inom ramen för den ekonomiska och monetära unionens stabilitets- och tillväxtpakt (de offentliga sammanslutningarnas underskott och skulder) förutsätter en noggrann tillämpning av sektorindelningen vid definitionen av begreppet offentliga sammanslutningar. Sektorindelningen 2012 har fastställts som offentliga förvaltningens rekommendation enligt JHS-systemet.

Avsikten är att förbättra tillförlitligheten och enhetligheten i fråga om uppgifter och informationssystem av central betydelse för den offentliga förvaltningen. Det rekommenderas att sektorsindelningen används förutom inom statistikväsendet även i andra informationssystem. Genom att uppgift om sektorindelningen fogas till företagsregistrets andra offentliga uppgifter blir det möjligt att distribuera information om statistik där sektorindelningen används i samband med annan offentlig statistik, och dessutom underlättas utnyttjandet av uppgifterna inte bara för statistik utan också för forskningsverksamhet.

LEI-koden är en förkortning för den internationella identifieringskoden för juridiska personer (Legal Entity Identifier). Koden är avsedd för identifiering av alla företag och sammanslutningar som använder derivatavtal på finansmarknaden. LEI-koden förbättrar öppenheten på finansmarknaden.

De sammanslutningar som omfattas av Europeiska unionens EMIR-förordning (European Market Infrastructure Regulation, EU nr 648/2012) behöver LEI-kod. Syftet med EMIR-förordningen är att öka informationen om alla derivatavtal och förbättra särskilt riskhanteringen i fråga om OTC-derivat. Följande aktörer kan ansöka om LEI-kod hos Patent- och registerstyrelsen: näringsidkare som antecknats i handelsregistret, stiftelser som antecknats i stiftelseregistret och andra aktörer som fått ett FO-nummer och som måste kunna identifieras på finansmarknaden, såsom placeringsfonder och offentligrättsliga sammanslutningar. Koden beviljas inte utländska sammanslutningar och inte finländska filialer till utländska näringsidkare.

Finländska sammanslutningar kan också ansöka om koden hos en personuppgiftsansvarig i något annat land (Local Operating Unit, LOU). En sammanslutning kan dock inte ha mer än en LEI-kod.

Innan koden beviljas kontrollerar den personuppgiftsansvarige att sökanden inte redan har en LEI-kod. Vid statistikföring kan LEI-kod utnyttjas i synnerhet för finansräkenskaperna, betalningsbalansen och annan statistik som beskriver finansmarknaden.

19 §. Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter. I 19 § 1 mom. i statistiklagen hänvisas det till personuppgiftslagen, som upphävdes i samband med reformen av dataskyddslagstiftningen. Det föreslås att hänvisningen till lagen ändras. Ändringen är av teknisk natur. Till momentet föreslås det att det dessutom fogas ett förtydligande om att uppgifterna i de fall som avses i momentet får lämnas ut trots sekretessbestämmelserna. Endast de uppgifter som nämns i bestämmelsen får lämnas ut för de ändamål som specificeras i bestämmelsen.

I 19 § 2 mom. i statistiklagen föreskrivs det att på utlämnande av uppgifter om dödsorsak tillämpas det som föreskrivs särskilt. Statistikcentralen har med stöd av 15 § 3 mom. i lagen om utredande av dödsorsak (459/1973) lämnat ut uppgifter om dödsorsak för vetenskaplig forskning, statistikföring och planerings- och utredningsarbete som en myndighet utför. Lagen om sekundär användning av personuppgifter inom social- och hälsovården (552/2019) trädde i kraft

den 1 maj 2019. I det sammanhanget upphävdes 15 § 3 mom. i lagen om utredande av dödsorsak genom lagen om upphävande av 15 § 3 mom. i lagen om utredande av dödsorsak (559/2019). För tydlighetens skull föreslås det att 19 § 2 mom. i statistiklagen ändras så att det i momentet hänvisas till 28 § i offentlighetslagen. Ändringen är av teknisk natur. Offentlighetslagens 28 § tillämpas som allmän bestämmelse, eftersom den särskilda bestämmelsen om utlämnande av uppgifter inte längre finns.

27 §. Ändringssökande. I 27 § 2 mom. i statistiklagen hänvisas det till förvaltningsprocesslagen (586/1996). Lagen har upphävts genom lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), som träder i kraft den 1 januari 2020. Det föreslås att hänvisningen till lagen ändras. Ändringen är av teknisk natur.

7 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.

8 Verkställighet och uppföljning

Lagändringarnas konsekvenser följs upp av finansministeriet. Det finns ett förändringstryck på statistiklagstiftningen t.ex. när det gäller Statistikcentralens rätt att få uppgifter samt sanktionering i fråga om skyldigheten att lämna uppgifter. De övriga ändringsbehoven i fråga om statistiklagen utvärderas under statsminister Antti Rinnes regeringsperiod, under vilken det även ska göras en uppföljning av hur bra de nu föreslagna ändringarna fungerar och vilka verkningar de har.

9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Lagförslaget baserar sig huvudsakligen på tekniska och terminologiska ändringar samt korrigering av laghänvisningar. Propositionen har inga betydande kopplingar till grundlagens bestämmelser eller tillgodosende av grundläggande fri- och rättigheter.

På statistisk verksamhet ska den allmänna dataskyddsförordningen tillämpas i tillämpliga delar. Förordningen trädde i kraft den 24 maj 2016 och har efter en överföringsperiod tillämpats nationellt från och med den 25 maj 2018. Förordningen är till alla delar förpliktande och den tillämpas som sådan i alla medlemsstater. Förordningen har koppling till tillgodosende av grundläggande fri- och rättigheter när det gäller säkerställande av skyddet för personuppgifter. Genom denna lagändring görs dock inga undantag från förordningens tillämpningsområde, eftersom det har föreskrivits om undantagen i fråga i den nationella lagstiftningen redan tidigare genom dataskyddslagen, som grundlagsutskottet har lämnat utlåtande om (GrUU 14/2018 rd). Denna proposition har således inga sådana kopplingar till grundlagen som skulle inverka på lagstiftningsordningen.

På de grunder som anges ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag.

Lagförslag

Lag

om ändring av statistiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i statistiklagen (280/2004) 1 § 2 mom., 2 och 10 a §, 12 § 1 mom., 14 och 17 §, 18 § 2 mom. 1 punkten, 19 § samt 27 § 2 mom.,
av dem 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 361/2013 och 563/2014, 10 a §, 12 § 1 mom. och 18 § 2 mom. 1 punkten sådana de lyder i lag 361/2013, 14 och 19 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 361/2013 samt 27 § 2 mom. sådant det lyder i lag 950/2015, som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

På behandling av uppgifter som samlas in för statistiska ändamål tillämpas Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), dataskyddslagen (1050/2018) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), om inte något annat föreskrivs i denna lag eller i någon annan lag.

2 §

Statens statistikväsen och myndigheter som framställer statistik

Statens statistikväsen ska sörja för att statistik över samhällsförhållandena och deras utveckling framställs för allmänt bruk.

I denna lag avses med

1) *statistikmyndigheter* Statistikcentralen som allmän myndighet inom statens statistikväsen samt Naturresursinstitutet, Tullen och Institutet för hälsa och välfärd när de sköter lagstadgade uppgifter i anknytning till statistikframställning,

2) *övriga myndigheter som framställer statistik* statliga myndigheter som framställer statistik om det egna verksamhetsområdet utifrån uppgifter som de förfogar över och som har samlats in för andra ändamål eller utifrån uppgifter som på frivillig basis har samlats in för statistiska ändamål,

3) *myndigheter som framställer statistik* de myndigheter som avses i 1 och 2 punkten,

4) *uppgiftslämnare* aktörer som lämnar uppgifter för framställning av statistik,

5) *uppgiftsskyldiga* aktörer som lämnar uppgifter för framställning av statistik enligt i lag föreskriven uppgiftsskyldighet,

6) *företrädare för uppgiftslämnarna* organisationer som företräder uppgiftslämnarna och *företrädare för de uppgiftsskyldiga* organisationer som företräder de uppgiftsskyldiga.

De myndigheter som framställer statistik är yrkesmässigt oberoende när de sköter uppgifter som omedelbart anknyter till utvecklande, framställning och spridning av statistik. Dessa myndigheter ska arbeta opartiskt, objektivt, tillförlitligt och kostnadseffektivt samt sörja för att statistiksekretessen iakttas.

10 a §

Tid för bevarande av uppgifter

De myndigheter som framställer statistik får bevara de uppgifter som de samlat in för statistiska ändamål så länge det är nödvändigt med tanke på uppnåendet av syftet med denna lag, om det inte föreskrivs något annat om bevarande av uppgifter i någon annan lag som gäller en ovan avsedd myndighet. Efter detta ska uppgifterna förstöras inom ett år, om inte arkivverket med stöd av arkivlagen (831/1994) bestämmer att uppgifterna ska bevaras varaktigt.

12 §

Sekretessbelagda och offentliga uppgifter

Bestämmelser om offentlighet och sekretess beträffande uppgifter som lämnats för statistiska ändamål samt om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande när det gäller dem finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Vad som föreskrivs i 24 § 1 mom. 16 punkten i den lagen tillämpas likväl inte på uppgifter som en myndighet som framställer statistik förfogar över och som beskriver statliga eller kommunala myndigheters eller statliga affärsverks verksamhet, uppgifter eller produktion av offentlig service, och inte heller på uppgifter som gäller företag och sammanslutningar enligt 18 § i denna lag.

14 §

Statistikcentralens rätt att samla in uppgifter med stöd av uppgiftsskyldighet

Statliga myndigheter är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna Statistikcentralen för statistikframställningen nödvändiga uppgifter ur det uppgiftsmaterial de förfogar över samt uppgifter om sin egen verksamhet och ekonomi, åligganden som de sköter, anställda och andra resurser som verksamheten förutsätter.

Kommuner och samkommuner är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna Statistikcentralen för statistikframställningen nödvändiga uppgifter om ekonomi, nyttigheter och anställda och om var verksamheten är belägen samt om andra resurser som verksamheten förutsätter.

Näringsidkare, kommunernas och statens affärsverk samt sammanslutningar och stiftelser som inte eftersträvar vinst är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna Statistikcentralen för statistikframställningen nödvändiga uppgifter om arten av den verksamhet som de utövar, var denna är belägen samt om ägoförhållanden, ekonomi, nyttigheter, anställda och andra resurser som verksamheten förutsätter.

Pensionsskyddscentralen, Folkpensionsanstalten, Arbetslöshetsförsäkringsfonden, Olycksfallsförsäkringscentralen och försäkringsanstalter som bedriver lagstadgad socialförsäkring är trots sekretessbestämmelserna dessutom skyldiga att lämna de uppgifter som de förfogar över och som gäller socialförsäkringsavgifter som betalats av försäkringspliktiga.

De som genom lag eller med stöd av lag har anförtrotts offentliga förvaltningsuppgifter och som inte tillhör de ovan i 1—4 mom. nämnda grupperna är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna Statistikcentralen för statistikframställningen nödvändiga uppgifter om ekonomi, nyttigheter, anställda och andra resurser som verksamheten förutsätter.

17 §

Användning av uppgiftsmaterial

Statistikcentralen kan enligt uppdrag framställa statistik av material som den förfogar över.

Om Statistikcentralen framställer statistik på uppdrag av en myndighet som avses i 4 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, kan Statistikcentralen vid utförandet av uppdraget också använda uppgifter som den uppdragsgivande myndigheten lämnat Statistikcentralen. Den uppdragsgivande myndigheten kan i enlighet med 28 § och 37 § 5 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet för uppdraget lämna Statistikcentralen material som myndigheten förfogar över. På statistik som framställts på detta sätt tillämpas inte 5 § 2 mom. i den lagen.

Om Statistikcentralen framställer statistik på uppdrag av någon annan än en myndighet som avses i 2 mom., kan den vid utförandet av uppdraget också använda uppgifter som uppdragsgivaren lämnat Statistikcentralen.

18 §

Offentlighet i fråga om uppgifter om företag och sammanslutningar

Följande uppgifter om näringsidkare, yrkesutövare, sammanslutningar och stiftelser är offentliga:

1) uppgifter om företags- och organisationsnummer och ett sådant nummers giltighetstid samt om internationell identifieringskod för juridiska personer (Legal Entity Identifier), företagsenhet, tillväxtföretag, sektorindelning, juridisk form, namn, bransch, språksignum, hemkommun samt adress och annan kontaktinformation,

19 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Utöver det som föreskrivs i 13 § 1—4 mom. får Statistikcentralen för vetenskaplig forskning och för statistiska utredningar av samhällsförhållandena trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter jämte identifikationsuppgifter om personers ålder, kön, utbildning, yrke och socioekonomiska ställning, om den som får uppgifterna har rätt enligt dataskyddslagstiftningen att behandla dessa uppgifter.

På utlämnande av uppgifter om dödsorsak för forskningsändamål tillämpas 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

27 §

Ändringssökande

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Denna lag träder i kraft den xx xx 20xx.

Helsingfors den 7 november 2019

Statsminister

ANTTI RINNE

Kommun- och ägarstyrningsminister Sirpa Paatero

Lag

om ändring av statistiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i statistiklagen (280/2004) 1 § 2 mom., 2 och 10 a §, 12 § 1 mom., 14 och 17 §, 18 § 2 mom. 1 punkten, 19 § samt 27 § 2 mom.,
av dem 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 361/2013 och 563/2014, 10 a §, 12 § 1 mom. och 18 § 2 mom. 1 punkten sådana de lyder i lag 361/2013, 14 och 19 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 361/2013 samt 27 § 2 mom. sådant det lyder i lag 950/2015, som följer:

Gällande lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

På insamling, utlämnande, skydd och övrig bearbetning av uppgifter vid statistikframställning tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och personuppgiftslagen (523/1999), om inte något annat föreskrivs i denna lag eller i någon annan lag.

2 §

Statens statistikväsen och myndigheter som framställer statistik

Statens statistikväsen skall sörja för att statistik över samhällsförhållandena och deras utveckling framställs för allmänt bruk.
I denna lag avses med

1) *statistikmyndigheter* Statistikcentralen som allmän myndighet inom statens statistikväsen samt Naturresursinstitutet, Tullen och Institutet för hälsa och välfärd när de sköter

Förslagen lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

På behandling av uppgifter som samlas in för statistiska ändamål tillämpas Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), dataskyddslagen (1050/2018) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), om inte något annat föreskrivs i denna lag eller i någon annan lag.

2 §

Statens statistikväsen och myndigheter som framställer statistik

Statens statistikväsen ska sörja för att statistik över samhällsförhållandena och deras utveckling framställs för allmänt bruk.

I denna lag avses med

1) *statistikmyndigheter* Statistikcentralen som allmän myndighet inom statens statistikväsen samt Naturresursinstitutet, Tullen och Institutet för hälsa och välfärd när de sköter

Gällande lydelse

lagstadgade uppgifter i anknytning till statistikframställning,

2) *övriga myndigheter som framställer statistik* statliga myndigheter som framställer statistik om det egna verksamhetsområdet utifrån uppgifter som de förfogar över och som har samlats in för andra ändamål eller utifrån uppgifter som på frivillig basis har samlats in för statistiska ändamål,

3) *uppgiftslämnare* aktörer som lämnar uppgifter för framställning av statistik,

4) *uppgiftsskyldiga* aktörer som lämnar uppgifter för framställning av statistik enligt i lag föreskriven uppgiftsskyldighet,

5) *företrädare för uppgiftslämnarna och företrädare för de uppgiftsskyldiga* organisationer som företräder uppgiftslämnarna eller de uppgiftsskyldiga.

Statistikmyndigheterna och övriga myndigheter som framställer statistik är yrkesmässigt oberoende när de sköter uppgifter som omedelbart anknyter till utvecklande, framställning och spridning av statistik. Dessa myndigheter ska arbeta opartiskt, objektivt, tillförlitligt och kostnadseffektivt samt sörja för att statistiksekretessen iakttas.

10 a §

Tid för bevarande av uppgifter

Statistikmyndigheter och övriga myndigheter som framställer statistik får bevara de uppgifter som de samlat in för statistiska ändamål så länge det är nödvändigt med tanke på uppnåendet av syftet med denna lag, om det inte föreskrivs något annat om bevaring av uppgifter i någon annan lag som gäller en ovan avsedd myndighet. Efter detta ska uppgifterna förstöras inom ett år, om inte Arkivverket med stöd av arkivlagen (831/1994) bestämmer att uppgifterna ska bevaras varaktigt. När nödvändigheten av att bevara uppgifterna bedöms ska man beakta vad som föreskrivs i 12 § 2 mom. i personuppgiftslagen.

Förslagen lydelse

lagstadgade uppgifter i anknytning till statistikframställning,

2) *övriga myndigheter som framställer statistik* statliga myndigheter som framställer statistik om det egna verksamhetsområdet utifrån uppgifter som de förfogar över och som har samlats in för andra ändamål eller utifrån uppgifter som på frivillig basis har samlats in för statistiska ändamål,

3) *myndigheter som framställer statistik* de myndigheter som avses i 1 och 2 punkten,

4) *uppgiftslämnare* aktörer som lämnar uppgifter för framställning av statistik,

5) *uppgiftsskyldiga* aktörer som lämnar uppgifter för framställning av statistik enligt i lag föreskriven uppgiftsskyldighet,

6) *företrädare för uppgiftslämnarna* organisationer som företräder uppgiftslämnarna och *företrädare för de uppgiftsskyldiga* organisationer som företräder de uppgiftsskyldiga.

De myndigheter som framställer statistik är yrkesmässigt oberoende när de sköter uppgifter som omedelbart anknyter till utvecklande, framställning och spridning av statistik. Dessa myndigheter ska arbeta opartiskt, objektivt, tillförlitligt och kostnadseffektivt samt sörja för att statistiksekretessen iakttas.

10 a §

Tid för bevarande av uppgifter

De myndigheter som framställer statistik får bevara de uppgifter som de samlat in för statistiska ändamål så länge det är nödvändigt med tanke på uppnåendet av syftet med denna lag, om det inte föreskrivs något annat om bevarande av uppgifter i någon annan lag som gäller en ovan avsedd myndighet. Efter detta ska uppgifterna förstöras inom ett år, om inte arkivverket med stöd av arkivlagen (831/1994) bestämmer att uppgifterna ska bevaras varaktigt.

Gällande lydelse

Förslagen lydelse

12 §

12 §

Sekretessbelagda och offentliga uppgifter

Sekretessbelagda och offentliga uppgifter

Bestämmelser om offentlighet och sekretess beträffande uppgifter som lämnats för statistiska ändamål samt om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande när det gäller dem finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Vad som föreskrivs i 24 § 1 mom. 16 punkten i den lagen tillämpas likväl inte på uppgifter som en myndighet som framställer statistik förfogar över och som beskriver statliga och kommunala myndigheter, deras verksamhet och uppgifter samt produktionen av offentlig service, och inte heller på uppgifter som gäller företag och sammanslutningar enligt 18 § i denna lag.

Bestämmelser om offentlighet och sekretess beträffande uppgifter som lämnats för statistiska ändamål samt om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande när det gäller dem finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Vad som föreskrivs i 24 § 1 mom. 16 punkten i den lagen tillämpas likväl inte på uppgifter som en myndighet som framställer statistik förfogar över och som beskriver statliga eller kommunala myndigheters *eller statliga affärsverks verksamhet*, uppgifter eller produktion av offentlig service, och inte heller på uppgifter som gäller företag och sammanslutningar enligt 18 § i denna lag.

14 §

14 §

Statistikcentralens rätt att samla in uppgifter med stöd av uppgiftsskyldighet

Statistikcentralens rätt att samla in uppgifter med stöd av uppgiftsskyldighet

Statliga myndigheter är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna statistikcentralen för statistikframställningen nödvändiga uppgifter ur det uppgiftsmaterial de förfogar över samt uppgifter om sin egen verksamhet och ekonomi, åligganden som de sköter, anställda och andra resurser som verksamheten förutsätter.

Statliga myndigheter är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna Statistikcentralen för statistikframställningen nödvändiga uppgifter ur det uppgiftsmaterial de förfogar över samt uppgifter om sin egen verksamhet och ekonomi, åligganden som de sköter, anställda och andra resurser som verksamheten förutsätter.

Kommuner och samkommuner är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna statistikcentralen för statistikframställningen nödvändiga uppgifter om ekonomi, nyttigheter och anställda och om var verksamheten är belägen samt om andra resurser som verksamheten förutsätter.

Kommuner och samkommuner är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna Statistikcentralen för statistikframställningen nödvändiga uppgifter om ekonomi, nyttigheter och anställda och om var verksamheten är belägen samt om andra resurser som verksamheten förutsätter.

Näringsidkare, kommunernas och statens affärsverk samt sammanslutningar och stiftelser som inte eftersträvar vinst är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna statistikcentralen för statistikframställningen nödvändiga uppgifter om arten av den verksamhet som de utövar, var denna är belägen

Näringsidkare, kommunernas och statens affärsverk samt sammanslutningar och stiftelser som inte eftersträvar vinst är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna Statistikcentralen för statistikframställningen nödvändiga uppgifter om arten av den verksamhet som de utövar, var denna är belägen

Gällande lydelse

samt om ägoförhållanden, ekonomi, nyttigheter, anställda och andra resurser som verksamheten förutsätter.

Pensionsskyddscentralen, Folkpensionsanstalten, Arbetslöshetsförsäkringsfonden, *Ta-paturmavakuutuslaitosten Liitto* – Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund r.y. och försäkringsanstalter som bedriver lagstadgad socialförsäkring är trots sekretessbestämmelserna dessutom skyldiga att lämna de uppgifter som de förfogar över och som gäller socialförsäkringsavgifter som betalats av försäkringspliktiga.

De som genom lag eller med stöd av lag har anförtrots offentliga förvaltningsuppgifter och som inte tillhör de ovan nämnda grupperna är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna statistikcentralen för statistikframställningen nödvändiga uppgifter om ekonomi, nyttigheter, anställda och andra resurser som verksamheten förutsätter.

17 §

Användning av uppgiftsmaterial

Statistikcentralen kan enligt uppdrag framställa statistik av material som den förfogar över.

När statistikcentralen framställer statistik på uppdrag av en myndighet som avses i 4 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, kan statistikcentralen vid utförandet av uppdraget också använda uppgifter som den uppdragsgivande myndigheten lämnat statistikcentralen. Den uppdragsgivande myndigheten kan på det sätt som föreskrivs i 28 § och 37 § 5 mom. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet för uppdraget lämna statistikcentralen material som myndigheten förfogar över. På statistik som framställts på detta sätt tillämpas inte 5 § 2 mom. i den nämnda lagen.

När statistikcentralen framställer statistik på uppdrag av någon annan än en myndighet som avses i 2 mom., kan den vid utförandet av uppdraget också använda uppgifter som uppdragsgivaren lämnat statistikcentralen.

Förslagen lydelse

samt om ägoförhållanden, ekonomi, nyttigheter, anställda och andra resurser som verksamheten förutsätter.

Pensionsskyddscentralen, Folkpensionsanstalten, Arbetslöshetsförsäkringsfonden, *Olycksfallsförsäkringscentralen* och försäkringsanstalter som bedriver lagstadgad socialförsäkring är trots sekretessbestämmelserna dessutom skyldiga att lämna de uppgifter som de förfogar över och som gäller socialförsäkringsavgifter som betalats av försäkringspliktiga.

De som genom lag eller med stöd av lag har anförtrots offentliga förvaltningsuppgifter och som inte tillhör de ovan i 1–4 mom. nämnda grupperna är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna Statistikcentralen för statistikframställningen nödvändiga uppgifter om ekonomi, nyttigheter, anställda och andra resurser som verksamheten förutsätter.

17 §

Användning av uppgiftsmaterial

Statistikcentralen kan enligt uppdrag framställa statistik av material som den förfogar över.

Om Statistikcentralen framställer statistik på uppdrag av en myndighet som avses i 4 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, kan Statistikcentralen vid utförandet av uppdraget också använda uppgifter som den uppdragsgivande myndigheten lämnat Statistikcentralen. Den uppdragsgivande myndigheten kan i enlighet med 28 § och 37 § 5 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet för uppdraget lämna Statistikcentralen material som myndigheten förfogar över. På statistik som framställts på detta sätt tillämpas inte 5 § 2 mom. i den lagen.

Om Statistikcentralen framställer statistik på uppdrag av någon annan än en myndighet som avses i 2 mom., kan den vid utförandet av uppdraget också använda uppgifter som uppdragsgivaren lämnat Statistikcentralen.

Gällande lydelse

18 §

Offentlighet i fråga om uppgifter om företag och sammanslutningar

Följande uppgifter om näringsidkare, yrkesutövare, sammanslutningar och stiftelser är offentliga:

1) uppgifter om företags- och organisationsnummer och ett sådant nummers giltighetstid samt om juridisk form, namn, bransch, språksignum, hemkommun samt adress och annan kontaktinformation,

19 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Utöver det som föreskrivs i 13 § 1–4 mom. får Statistikcentralen för vetenskaplig forskning och för statistiska utredningar av samhällsförhållandena lämna ut uppgifter jämte identifikationsuppgifter om personers ålder, kön, utbildning, yrke och socioekonomiska ställning under förutsättning att den som får uppgifterna har rätt enligt personuppgiftslagen att behandla dessa uppgifter.

På utlämnande av uppgifter om dödsorsak tillämpas det som föreskrivs särskilt.

27 §

Ändringssökande

Det beslut som meddelas med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen

Förslagen lydelse

18 §

Offentlighet i fråga om uppgifter om företag och sammanslutningar

Följande uppgifter om näringsidkare, yrkesutövare, sammanslutningar och stiftelser är offentliga:

1) uppgifter om företags- och organisationsnummer och ett sådant nummers giltighetstid samt om *internationell identifieringskod för juridiska personer (Legal Entity Identifier)*, *företagsenhet*, *tillväxtföretag*, *sektorindelning*, juridisk form, namn, bransch, språksignum, hemkommun samt adress och annan kontaktinformation,

19 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Utöver det som föreskrivs i 13 § 1–4 mom. får Statistikcentralen för vetenskaplig forskning och för statistiska utredningar av samhällsförhållandena *trots sekretessbestämmelserna* lämna ut uppgifter jämte identifikationsuppgifter om personers ålder, kön, utbildning, yrke och socioekonomiska ställning, om den som får uppgifterna har rätt enligt *dataskyddslagstiftningen* att behandla dessa uppgifter.

På utlämnande av uppgifter om dödsorsak *för forskningsändamål tillämpas 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.*

27 §

Ändringssökande

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Gällande lydelse

(586/1996). Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

— — — — —

Förslagen lydelse